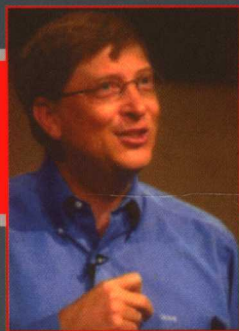

بەللى گەيتىستىڭ جاس وسپىرىمىدەرگە
كورسەتكەن 12 ءتۇرلى
ارەكەت ولشەمى

**Give the teenager's 12
activities standard**

بىلەن خالىق باسپاسى

الەمدىك وركەنەت بىلىمدەرى جونىندەگى جەلىلەس كىتاپتار

بەللىگەيتىستىڭ جاس وسپىرىمدەرگە
كورسەتكەن 12 تۇرلى
ارەكەت ولشەمى

زىننات ابلحامىت قىزى
حانزۇشادان اۋدارعاندار: ەرەن قايرقان ۇلى
ەرەكەجان ۇعباي قىزى

بىلە خالىق باسپاسى

图书在版编目 (C I P) 数据

比尔·盖茨给青少年的 12 个行动准则/奥伦特著;
孜那提等译. —奎屯:伊犁人民出版社, 2006.5

ISBN 7-5425-0902-0

I. 比… II. ①奥… ②孜… III. 成功心理学—青少年
读物—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. B848.4-49

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 027936 号

总 编 辑: 努尔泰·克亚斯别克

总 策 划: 努尔泰·克亚斯别克

责任编辑: 热依扎·尼亚孜汗
夏 坎·波克太

责任校对: 热依扎·尼亚孜汗

比尔·盖茨给青少年的 12 个行动准则(哈文)

奥伦特 著 孜那提、叶然、叶尔克江 译

伊犁人民出版社出版发行

(奎屯市北京西路 28 号 邮政编码 833200)

新疆新华书店经销

伊犁人民出版社印刷厂印刷

850×1168 毫米 32 开本 10.5 印张

2006 年 5 月第 1 版 2006 年 5 月第 1 次印刷

印数: 1—3000 册

ISBN7-5425-0902-0

定价: 18.00 元

باس رەداكتور: نۇرتاي قىاسبەك ۇلى
باس جوبالاۋشى: نۇرتاي قىاسبەك ۇلى
جاۋاپتى رەداكتور: ريزا نيازقان قىزى
جاۋاپتى كوررەكتور: ريزا نيازقان قىزى

بەلل گەيتستىڭ جاس وسپىرىمدەرگە كورسەتكەن 12 تۇرلى ارەكەت ولشەمى

بەلە خالىق باسپاسى باستىرىپ تاراتتى
(كۇيتىڭ قالاسى بيجىڭ باتىس كوشەسى 28-اۋلا)
پوچتا نومۇرى: 833200
شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىدە ساتىلدى
بەلە خالىق باسپاسى باسپا زاۋودىدا باسلىدى
فورماتى: 850×1168 1/32 باسپا تاباى: 10.5
2006-جىل 5-اي 1-باسپاسى 2006-جىل 5-اي 1-باسلىۋى
تىراجى: 1—3000

ISBN7—5425—0902—0

باعاسى: 18.00 يۋان

الغى سوز

قايتكەندە جالپاق جۇرتتى جالت قاراتار تابىسكەر بولۇعا بولادى؟ مۇمكىن جاراسمىدى مەنەز، تاماشا كوڭىل كۇي، جاقسى ادەت سياقتى كوپتەگەن جاۋاپ تابارسىز، بىراق بەللى گەيتىستىڭ قاراۋىنشا بۇلاردىڭ بارى ارەكەتتىڭ قوسىمشالارى عانا. ەڭ ماڭىزدىسى — تابىسقا جەتۋ زاڭى ارەكەت ولشەمدەرىنەن باستاۋ الادى. بەللى گەيتىس: «ناعىز نانمىدى تابىس — باسقاللاردىڭ جاراتقان ورايى مەس، ەوز ارەكەتى ارقىلى قانداي ۇلكەن جۇمىستاردى تىندىرا الۋىندا. سوندىقتان، مەنىڭ ومىردەگى سەنىمم — ايتىلعان بوس سوزگە مەس، سىتەگەن سىنە سەنۋ!» دەيدى.

بۇل سوزدەر ەربىر ادامعا، اسىرەسە جاس وسپىرىمدەرگە وي سالىپ، شابىت بەردى. سەبەبى ادامنىڭ قانشالىق ۇلكەن تالىپىنىستار جاساۋى، سول تالىپىنىسىن قاجماي قانشا جالعاستىرۋى — ومىردەگى ۇلكەن سىن، تابىس شىڭنا شىعۋداى ماڭىزدى قادام ەسەپتەلەدى. كوپتەگەن كىسىلەر بۇل سوزدەردى سان قايتالاپ ايتسا دا، ۇزدىكسىز قۇلىشىنىسقا ەتوزىمى جەتپەيدى دە، كەيدە بار، كەيدە جوق قۇلىشىنىستارمەن كۇن كورەدى. بۇل ارىنە «ارەكەت ولشەمدەرىن» تۇسىنە الماي، ومىردەگى قايشالسىقان قاتەلىكتەرگە جول اشقاندىق.

ارەكەت ولشەمدەرىن يگەرۋدىڭ كورنەكتى رولدارى قايسى؟ بەللى گەيتىستىڭ بەرەر كەڭەسى: ەبىرىشى، ارەكەت دەگەنمىز كوزدى جۇمىپ تۈپەشتەۋ مەس، سىتەي الاتىنىنا كوزى جەتۋ نەگىزىندە، كوڭىلگە تۈيگەن ارمانىن شىندىققا اينالدىرۋ. كوپ ادامدار ارەكەت تۇرالى اڭگىمە بولسا بولدى، نە سىتەرىن بىلمەي

الاسۇرادى، سونان سوڭ كوزسىزدىكپەن كوپ نارسەدەن
ايرىلادى.

ەكىنشى، ارەكەت دەگەنمىز ورايدى قاپسىن تاۋىپ قارماپ
قالۇ، ءساتى كەلگەندە باتىل قادامدارعا بارا الاتىن قابىلەتنى
(ءوزىنىڭ ارەكەت قابىلەتنى) تولىق سىستەتكەندە عانا كوپتەگەن
«ەڭبەگى ەش بولاتىن» جاعدىلاردان ساقىتانۇعا بولادى. بۇل
پاراساتنىڭ تالعامى جانە قولدانىلىمى.

ءۇشىنشى، ارەكەت دەگەنمىز ءوز ماقساتىن رەتتەۋ مەن
وزگەرتىۋ قابىلەتى. كەيىرەۋلەردىڭ ەلگەزەك بولۇعا ەبى
كەلمەيدى. ماقساتقا جەتۋ جولندا قارا كۇشكە سالىپ،
قاجىر-قايراتىن سارقىپ الادى دا، تابىستىڭ توبەسىن دە
كورمەيدى. ارينە، ارەكەت جاساماي تابىسقا كەنەلۇگە
كەلمەيدى، ورامدى ماقسات بولماي تابىس تا بولمايدى.

بەلل گەيتىستىڭ ءس جۇزىندىك تابىس تاجىرىيەلەرىنەن
تۋىنداعان ارەكەت تۋرالى اقىل-كەڭەسى ارينە جاس
وسپىرىمدەردىڭ ارەكەت ولشەمى بولا الادى. جاس
ءوسپىرىم كەز-ومىردەگى تابىسقا جەتۋدىڭ ءساتى شاعى.
«ارەكەت ولشەمدەرىن» پايدالانىپ، ونىڭ رولىن تولىق
ساۋلەلەندىرۋدىڭ دە وڭتايلى مەزگىلى. بۇل اقىلدى
اڭداماساڭىز، ەڭ وكىنىشتىسى اتقارا الماساڭىز، «بىر
سارىندىلىقتىڭ (قاراپايمىدىلىقتىڭ)» قۇيىنا باتتىم دەي
بەرىڭىز.

بۇل كىتاپ بەلل گەيتىستىڭ مايكروسوفت سەرىكتىگىندە
ورىستەتكەن ارەكەت ولشەمىن تاقىرىپ ەتە وتىرىپ، تابىسقا
جەتۋدىڭ ناقتى تاجىرىيەلەرى مەن قاعىدلارنى ساراپقا سالىپ،
كوسىلتە اڭگىمەلەگەن. جاس وسپىرىمدەردىڭ مۇقيات وقىپ
كورۋىنە تاتيدى.

مازمۇنى

ارەكەت جوباسى: *ومىردىڭ باعدارىن بەلگىلەۋ

دۇنيەدە جەتە الماس نىسانا جوق، ماقساتىنا جەتە المايتىن
ادام عانا بار. جاس وسپىرىمدەردە العا قويغان ماقساتىن اتقارا
الاتىن قابىلەت بولۇۋى كەرەك، بولماسا *وز *ومىرىنىڭ
باعىت-باعدارىن بەلگىلەپ، تابىسقا جەتۋى قىيىن.

— بەلل گەيتىس

كوز الدامى مۇددە تەك تياناق عانا بولا الادى 2
نىسانا كومەسكى كۇشتىڭ قاينار كوزىن اشادى 7
مەرگەننىڭ *وز *ادىسى بولادى 13
نىساناغا وزگەرىس ەنگىزىپ، تابىس سالدارىن
كەمەلدەندىرۋ 17
*بىر نىسانانىڭ سوڭىنا تۇسكەن ادام جەڭىسكە جەتپەي
قويمادى 21
نىسانا ورناتۇدا جاڭساقىتىق وڭاي تۇلادى 27

ارەكەت جوسپارى: نىسانانى ايقىن بەلگىلەۋ

تاماشا ارەكەت جوسپارى بەينە شەپ جايعان ساربازدار
سەكىلدى تىخىلىقتى دا مۇقيات بولۇ كەرەك، ويتكەنى ول
ەڭبەكتى زايا كەتىرمەۋدىڭ *بىرىنشى قادامى.

— بەلل گەيتىس

- 35 تابىسقا جەتكىزەر جوسپارىڭدى تابا ءېىل
38 جوسپارىڭا لايىقتى قارقىن بەلگىلە
42 جوسپارسىز نىسانا— بۆالدەر ساعىم
44 جوسپاردىڭ تەتىكى تياناقتى دا وڭتايلى بولۇدا

ارەكەت پوزىتسىياسى: جەڭىس پەن جەڭىلىستىڭ
سەبەپ-سالدار قاتىناسىن جىعا تانۇ

پوزىتسىيا ادامنىڭ جەڭىسى مەن جەڭىلىسىن بەلگىلەيدى.
ماسەلەنىڭ شەشمىنە دۇرس پوزىتسىيا بولماسا، *ارقانداي ادام
قولعا العان جۇمىسىن ويداعىداي ورنىداي المايدى.

— بەلل گەيتىس

- 50 پوزىتسىيا ادامنىڭ بولاشاعىن بەلگىلەيدى
53 دۇرس پوزىتسىيا— جەكپە-جەكسىز جەڭىس
56 عىبىرات ەتە ءېىلۇ— سارقىلماس بايلىق
59 باستاما، باستاعان سولڭ تاستاما
65 تاعدىرىڭ تالعامىڭنىڭ ناتىجەسى

ارەكەت كوڭىل كۇيى: *ورىستى تابىس
ادام بولۇدان باستالادى

ادام بولۇ جاستاردىڭ *سوزسىز وقۇعا *تىستى ساباعى،
ناعىز پاراساتتى تابىسكەر اتاۋلى ادام بولۇدىڭ ۇستازى.

بەلل گەيتىس

72	 كۈشى
76	 تاعدىر ءوز قولىڭدا
79	 وتكەن كۈنگە وكىنىپ
83	 جالقاۋلىقتى جانىڭا جۇنتىپا
88	 «مۇمكىن ەمەس» دەگەن ءسوز كوپ ادامداردىڭ ۇيقى
93	 ءدارىسى
98	 «ماڭگى العا» دەگەن ءسوزدى جادىڭدا ساقتا
98	 اشۋ دۇشپان، اقىل دوس

ارەكەت ورايى: ورايدى يگەرىپ تابىسقا جەتۋدىڭ ءتاسىلى

جاستاردا ورايدى يگەرۋ ونەرى بولۋى كەرەك، سوندا عانا قىزمەت ونىمدىلىگىن ەسەلەپ ارتتىرىپ، مول ناتىجە جاراتا الادى.

— بەلل گەيتىس

102	 ورايدى مىقتى يگەرگەندە عانا تابىسقا جەتۋگە بولادى
105	 ورايدى تەز تابۋعا تالپىنا ءبىل
109	 ورايدى قالت جبىرمەۋگە قۇلىشىن
113	 ومىردەگى بىردە-ءبىر ورايدى قالت جبىرمە
117	 ورايدى يگەرۋگە سەرگەك بول
120	 ورمەكشى رۋحىن وزىڭگە بوي تۇمار ەتە ءبىل

ارەكەت وزگەرمىسى: جۇمىستى تىندىرىمدى
ستەۋدىڭ جولىن اشۇ

جاستارعا قىيىن سەزىلەتنى بىر ماسەلە، جۇمىستى
تىندىرىمدى ستەۋدىڭ ادىسىن تابا الماۋ. ولاي بولسا،
اقىل-پاراساتىڭدى ساۋلەلەندىرۋ بىردەن-بىر تالعام بولماق.

— بەلل گەيتس

- وزىڭىنەن وزۇ ەڭ ماڭىزدى قادام 127
وزىن تۈزەي الماعان وڭالا المايدى 131
ارمانىڭا ار كەز قامشى باسۋدى ۇمىتپا 135
ترشلىكتىڭ قامالىن بۇزا بىل 141
قوزعاۋشى كۇش ۇزدىكسىز تىڭ ءورس اشۋدان
كەلەدى 144
كوپتەگەن تالعام اراسىنان تاماشاسىن تاڭداي بىل 149
بويىڭداى كۇش-قۋاتتى شوغرلاندىرا بىل 154

ارەكەت كۇش-قۋاتى: وزىن جەڭە بىلگەندەر عانا
جەڭىسكە جەتە الادى

تاڭداۋلى قىزمەت قاسىيەتى—تىلىسم دە سىرلى نارسە
ەمەس، قايتا ءوز جوسپارىڭدى تياناقتاندىرۋدا شوغرلى
بەينەلەنەتىن ءجۇرىس-تۇرىسىڭ، ياعني قىسمعا توتەپ بەرۋ،
قاتەلىكتەن ساقتانۋ، بەلسەندى دە اشىق جارقىن بولۋ سياقتى
ادامدىق رۋح.

— بەلل گەيتس

قىيىنشلىق الدىندا مۇقالمايتىن قايسار ادام بولا
 161 ۋېل
 164..... كىشى-گىرىم-اعاتتىقتارعا دا تالداۋ جاساي ۋېل
 167 ساتسىزدىكتى باتلىدىقپەن موپىندا
 170 برىقسىزدىقتان برىقتىلىققا وتە ۋېل
 174 كۈلىمسىرەۋ ارقىلى كوڭىلىسىزدىكتەن قۇتىل

ارەكەت ۋاسىلى: ارمانداغان ۋىستى سىكە اسىرۋ
 ۋاسىلىن سومداي ۋېل

ەگەر كوڭىلىدەگى ۋىستى سىكە اسىرۋدى «بىرىمشىك
 جاساۋعا» بالاساق، وندا ۋبارى دە العا باسىپ، تابىسقا جەتۋدىڭ
 قوسىمىشا قۇنىن جوعارىلاتادى.

— بەلل گەيتىس

قىزمەتكە «باسبايلى» بولا ۋېل 180
 قىزمەت ورتاسىنا سايكەسۋ قابىلەتلىك بولسىن 183
 كاسىبلىك لايىقتى بولسا جىگەرىلىك تاسقىندايدى 187
 كاسىپتەنۋدە تابىسقا جەتۋدىڭ جەتى باسقشى 191
 قىزمەتتى قۇلاي سۈيە بىلگەندەر تابىسقا جەتەدى ... 194
 ويلاۋعا ۋىستى سىستەردى ويلاعاندا، قىزمەت تىم
 زەرەگىشتى سەزىلمەيدى 196
 قىزمەتتەن باس تارتقانغا بولا قىنالما 202
 تابىسقا جەتۋدىڭ جولى كۈندەلىكتى قىزمەتتىڭدە جاسىرىنىپ
 جاتادى 211

ارەكەت، مەنەز: قابىلەتتىن پايدالانا بىلۈشنىڭ
ئوزى مىقتىلىغىدى بىلىدەردى

قابىلەت بارلىغىن تۇسىندىردى. ناداندىق—ئادەمى
تابىستان ماقۇرىم ەتەدى. جاستاردىڭ قابىلەتنى ايگىلەۋىنىڭ
ەكى ۇلكەن تەتىكى: اۋەس جانە ارەكەت.

—بەلل گەيتىس

جۇمىستى ئىعاينا قاراي ىستەي بىل 217
اۋەستەنۇگە دە، ارەكەتتەنۇگە دە ۇمان بەرەبىل 221...
ارەكەت ارقىلى سەنىمىگىدى ۇشتا 225
بارىنەن ماڭىزدىسى بۇگىندى قادىرلەۋ 232

ارەكەت باسەكەسى: تاۋەكەلگە بەل بۇۋ—
تاۋداي تابىستىڭ باستاماسى

تاۋەكەلگە باتىلدىق ەتپەگەن ادام مەن تاۋەكەلگە بەل بۇۋ
بىلگەن ادامنىڭ ارەكەت جوسپارلارىن ىسكە اسىرۋ بارىسىندا
جەتەر ناتىجەسى ەكى باسقا بولادى.

—بەلل گەيتىس

تاۋەكەلگە بەل بۇۋ بىلمەسەڭ، ۇمىرىڭ ەل قالاي
كوشەدىمەن ەتەدى 236
تاۋەكەلگە بەل بۇماي، وراي جاراتۋ مۇمكىن ەمەس ... 240
حاۋىپ-قاتەر قاشان دا، قاي جەردە دە كەزدەستىنىن
بىل 244
ساتسىزدىككە توتەپ بەرۋدىڭ باستى بەينەسى—

- 249 ساتسىزدىكتەن قورقپاۋ
 ھاۋىپ-قاتەر قانئالىقتى زور بولسا، وراي سونئالىقتى
 252 مول بولادى
 تاۋەكەلگە بەل بۇا الماۋداى پىسچولوگىيالىق
 255 كەدەرگىلەردى جەڭگە ئېىل
 259 تاۋەكەل ئتۇبى جەل قايق
 باسقارلار سىتەۋگە باتلى بارماعان ئستى سىتەۋگە باتلىدىق
 263 ەتە ئېىل
 تاۋەكەلگە بەل بۇۋدى يگەرۋدىك ون ئتۇرلى
 271 ەرەجەسى

ارەكەت قاتىناسى: قارىم-قاتىناس جاساۋعا شەبەر
 بولساك، سەنىمگە يە بولاساك

سىكەر ادامىك بولماسا، ونىمسىز قىرمانشىنىك كۈيىن
 كەشەسىك.

—بەلىل گەيتىس

- 277 دوستاسا ئېىلۇ ومىردەگى ۇلكەن ئس
 280 ادال دوس التىننان دا قىمبات
 286 دوس تاڭداۋدىك جولنىن ئېىل
 كوپ ئقىلاسىنا بولەنسەك، قارىم-قاتىناستان
 290 ۇتاساك
 296 سىلاسىمدى بولساك سىيىمدى بولاساك

كوڭىلىدى ارەكەت: ۋوزىڭىدى باسقارۋىدىڭ قوجاسى بولا ۋېل

تۇرمىستى تۇسىنگەن ادام عانا ۋوزىن ويداعىداي باسقارالادى، بۇل اق ش جالپىلىق سەرىكتىگىنىڭ باس تورەسى جەك ۋيەرچىدىڭ كوزقاراسى، ونىڭ ماعىناسى ۋوزىڭىدى باسقارۋىدىڭ قوجاسى بولا ۋېلۇ!

— بەلل گەيتس

- كوڭىلىدى بولۇدىڭ كىلتى ۋوز قولۇدا 304
تۇرمىستىڭ تاماشا رەتسەبى التىننان دا باعالى 309
كوڭىلىدى جۇرسەڭ ۋومىرىڭ ۋساندى بولادى 313
كوڭىلىدى جاننىڭ كوڭىلى جاز 318

ارەكەت جوباسى

ءومردىڭ باعدارىن بەلگىلەۋ

دۇنيەدە جەتە الماس نىسانا جوق، ماقساتىنا جەتە المايتىن ادام عانا بار. جاس وسپىرىمدەردە العا قويغان ماقساتىن اتقارا الاتىن قابىلەت بولۇى كەرەك، بولماسا ءوز ءومىرىنىڭ باعىت-باعدارىن بەلگىلەپ، تابىسقا جەتۇى قىيىن.

— بەلىل گەيتىس

كوز الداعى مۇددە تەك تياناق قانا بولا الادى

بىر ادامنىڭ تابىسقا جەتۈندە ماقسات تاڭداۋ وتە ماڭىزدى. سەبەبى، ادام الدىمەن ءومىر سۇرۋىگە تالپىنادى، ءومىر سۈرە الماسا كەمەلدەنبەيدى، ومىرلىك نىساناسىنا دا جەتە المايدى. سوندىقتان ارمانىڭ قانشا اسقاق بولعانىمەن، كوز الدىداعى مۇددەنى ويلاي الماساڭ، ءبارى بوس ءسوز عانا. كەرسىنشە، ادام تەك كوز الداعى مۇددەنىڭ عانا سوڭىنا ءتۇسىپ، ۇزاق نىساناسى بولماسا، وندا دا جارقىن بولاشاعى بولمايدى. بەينە مۇرىنى سۇ جەتپەيتىن ارا سەكىلدى ۇشىپ-قونىپ ءجۇرىپ، ءومىردىڭ قىزىعىن سەزىنىپ، تابىستىڭ شاتتىعىنا بولەنە المايدى. بۇنداي ادام—سورماڭداي ادام ەسەپتەلەدى.

ەگەر 18 گە تولماعان بولساڭىز، وندا ومىردەگى ەكى ۇلكەن ۇيعارىمعا ءدۇپ كەلىپ تۇرىسىز. بۇل ەكى ۇيعارىم ومىرىڭىزگە ۇلكەن وزگەرىس اكەلەدى. بۇل ۇيعارىمدار ءسىزدىڭ بولاشاق باقىتىڭىزعا، كىرىمىڭىزگە، دەنساۋلىق جاعدايىڭىزعا ۇلعاۋسار اسەرىن تيگىزەدى. بۇل ۇيعارىمدار ءسىزدى كەمەلدەندىرەدى نەمەسە مەرت قىلادى.

بۇل ەكى ۇيعارىم ءسىزدىڭ كوز الداعى مۇددەڭىز، كوز الداعى مۇددەنى شەشكەندە عانا ۇزاق بولاشاقتاعى مۇددەڭىزگە نەگىز قالانادى. كوپتەگەن ادام كوز الداعى بۇل ەكى مۇددەنى ويداعىداي ورنالاستىرا المايدى دا، ومىرلىك جەڭىلىسكە ۇشىرايدى.

بۇل ەكى كەلەلى ۇيعارىم قايسى؟

ۋېرېنشى: قالاي جان باعاسىز؟
 ەكىنشى: بولاشاق جارىڭىزعا كىمدى تاڭدايسىز؟
 بۇل ەكى ۇيعارىم كوبىنەسە ۇتس ويىننا ۇقساپ كەتەدى.
 ھاري ەيمسون فورستىك ۇزىنىڭ «اڭغارىمدىلىقتىڭ قۇدرەتى»
 اتتى كىتابىندا: «اربىر بالانىڭ كانىكولىن قالاي وتكىزۋدى
 بەلگىلەۋى— ەدال ۇتس ويىنى سياقتى، ولار كانىكولىنىڭ ۇاربىر
 كۈنىن باسكە تىڭۋى كەرەك» دەگەن.
 ال كوز الداعى بۇل ەكى مۇددەنى ۇتسقا سالۋعا كەلمەيدى،
 سەبەبى ەشكىم ۇتسىپ شىدامايدى. سوندىقتان تاماق تابار
 تالەڭكە مەن جاراسىمدى جار تابۋىڭىز قوعام تابالدىرىعىن
 اتتاعانىڭىزدا تاپ بولار اۋىر ماسەلە، بۇل ماسەلەنى جاقسى
 شەشكەندە عانا، ارمانىڭىزعا ۋېر تابان جاقىنداى تۈسەسىز.
 الدىمەن نە كاسىپپەن كۈنەلتەسىز؟ قازىر قىزمەت تابۋ
 قىيىن شارۋا، ۇناتاتىن قىزمەت تابۋ ۋىتپتى تاۋقىمەت. جۇڭگودا
 عانا ەمەس، بۇكىل جەر شارىندا سولاي.
 اق ش ۇي مۇلىكتەرى سەرىكتىگىنىڭ ورنىباسار
 دىرەكتورى ەدىنا كىەر ھانىم بلاي دەيدى: «مەنىڭشە،
 دۇنيەدەگى ەڭ اۋىر تراگەدىيا— سونشاما كوپ جاستاردىڭ
 وزدەرىنىڭ شىنىندا نە سىتەگىسى كەلەتىنىن بىلمەي جۇرۋىنىدە.
 ۋېر ادام تەك ۇزىنىڭ قىزمەت بوداۋىنا العان ەڭبەكاقسىن
 مالدانىپ، باسقالاتى تۇك تاپپاسا، ەڭ بەيشارالىق سول دەپ
 ويلايمىن». ۇنيۋەرسىتەت تامامداغان كوپتەگەن سىتۇدەنتتەر
 كوزسىزدىكىپەن جۇمىس نىزدەيدى، ولار وزدەرىنىڭ نە
 سىتەگىلەرى كەلەتىنىن، نە سىتەي الارىن بىلمەيدى، ەڭبەكاقى
 بولسا بولدى دەپ ويلايدى. سوندىقتان كوپتەگەن ادامدار
 العاشىندا اپىرىپ-جاپىرىپ تاستايتىنداى بولپ، تاۋداى
 تالاپپەن، اسقاق ارمانمەن كەلىپ، 40 جاستان كەيىن وندىرگەن
 ەشتەمەسى جوق، مۇڭايىپ، تاۋى شاعىلىپ سالىنى سۇعا